

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава
та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня
2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бі-
бліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Бондаренко Е. В. Некоторые аспекты совершенствования прокурорского надзора за соблюдением законов подразделениями МВД Украины.....	287
Босак О. С. Агресія як соціальний феномен	290
Воронецька І. Я. Діяльність органів опіки та піклування, пов'язана із захистом прав повнолітніх осіб, які за станом здоров'я потребують допомоги	293
Гатіатуліна О. В. Міжнародний досвід щодо запобігання і протидії корупції.....	295
Дацько М. В. Actio popularis та ефективність місцевої влади	298
Демченко Д. А. Інформаційне право як соціальний феномен та його місце і роль в системі правових засад становлення української державності	391
Денисенко М. М. Зарубіжний досвід нормативного регулювання негласних слідчих (розшукових) дій	294
Дідовець О. М. Питання можливості звернення стягнення на активи, відчужені у процесі сек'юритизації, у разі банкрутства ініціатора сек'юритизації.....	307
Живцов В. О. Методичні підходи до формування зовнішньоекономічного механізму інтеграції України у світову економіку.....	310
Жубрид С. М. Інтерактивні технології сучасного уроку в початковій школі.....	315
Зайцева В. О. Адміністративно-правові аспекти регулювання збереження та реставрації пам'яток монументального живопису.....	318
Заросило В. В. Окремі аспекти щодо проведення масових заходів	322
Зубов М. В. Теоретичний аналіз дефініції “безвісно відсутня особа”	324
Каменева Н. В. Адаптація законодавства України до права ЄС у сфері охорони довкілля.....	326
Кірюхова Н. С. Основні характеристики нотаріального процесу в Україні.....	329
Кривоберець М. М. Сучасні аспекти та особливості функціонування ринку туристичних послуг.....	331
Ладнюк М. О. Політична участь як елемент інституалізації місцевого самоврядування.....	334
Лісовська Ю. П. Адміністративне управління національними інформаційними ресурсами.....	336

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПРАВА ЄС У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

Національна стратегія наближення (апроксимації) законодавства України до права Європейського Союзу (ЄС) у сфері охорони довкілля [1] ґрунтується на положеннях статті 363 Глави 6 “Навколишнє середовище” і Додатку XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [2; 3].

Стратегія складається з трьох рівнів:

- загальний напрям “Навколишнє середовище” (найвищий рівень);
- сектори (“Управління довкіллям та інтеграція екологічної політики у інші галузеві політики”, “Якість атмосферного повітря”, “Управління відходами та ресурсами”, “Якість води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище”, “Охорона природи”, “Промислове забруднення та техногенні загрози”, “Зміна клімату та захист озонового шару” та “Генетично модифіковані організми”);
- окремі джерела права ЄС, наведені у Додатку XXX до Угоди про асоціацію [3].

Питання, висвітлені у Стратегії, мають наскрізний характер та є спільними для всіх елементів другого і третього рівнів.

Метою адаптації законодавства є приведення його у повну відповідність до вимог права ЄС.

Процес апроксимації, який має пройти Україна, дає можливість організувати інститути, виробити процедури та підготувати персонал (кадри) для виконання повсякденних процесів і обов’язків Європейського Союзу з розроблення правових норм, їх реалізації та контролю дотримання.

Відповідно до загальноєвропейських підходів процес адаптації організовано у три стадії: транспозиція, імплементація та забезпечення дотримання (повне впровадження або технічна імплементація).

Транспозиція — процес нормативно-правового приведення законодавства країни у відповідність до вимог права ЄС. В Україні це організовано у формі адаптації законодавства України до права ЄС, що з 2004 року відбувається в рамках виконання відповідної Загальнодержавної програми. Додатком XXX до Угоди про асоціацію визначено конкретні терміни транспозиції для кожного з 29 джерел права ЄС, які наведені в ньому [3]. В основному вони становлять 2–3 роки з моменту набрання чинності Угодою про асоціацію.

Імплементація — це практичне впровадження вимог і стандартів ЄС. Воно передбачає наявність необхідного нормативно-правового забезпечення, інституційної бази, а також технічних регламентів [4]. Провести імплементацію без приведення законодавства у відповідність неможливо, тому вона відбувається після транспозиції. Угодою про асоціацію на імплементацію відведено від двох до десяти років, а у низці випадків термін визначатиметься.

Правові підстави та вимоги до процесу адаптації законодавства України до права ЄС у секторі охорони довкілля визначено як базовими міжнародно-правовими нормами двосторонньої співпраці України з ЄС, так і нормами національного законодавства України. Відповідно до п. 4.8 Закону України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року” від 21 грудня 2010 року № 2818-VI [5] реалізація екологічної політики потребує ефективного функціонування системи законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, спрямованого на досягнення національних пріоритетів. Основними вимогами до такого законодавства є його відповідність Конституції України, наближення до відповідних директив ЄС, забезпечення впровадження багатосторонніх екологічних угод, стороною яких є Україна, соціальна прийнятність, реалістичність, економічна ефективність. Законодавство має сприяти гнучкому застосуванню відповідних економічних інструментів для стимулювання впровадження інноваційних екологічних технологій, розв’язанню екологічних проблем на місцевому рівні.

Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011–2015 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 № 577-р [6], передбачає значну кількість заходів, які спрямовані на виконання міжнародних зобов’язань України та наближення законодавства України до права Європейського Союзу. Міжнародно-правову основу процесу апроксимації законодавства України до права ЄС насамперед становлять: Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами 1994 року, План дій Україна — Європейський Союз 2005 року, Порядок денний асоціації Україна — Європейський Союз 2009 року та Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, 2014 року.

На підставі й у розвиток цих та інших пов’язаних із ними документів Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України та низка інших органів виконавчої влади прийняли чимало нормативно-правових актів національного законодавства України, якими створено правову основу, встановлено порядок та впорядковано окремі аспекти процесу апроксимації законодавства України до права ЄС.

У процесі визначення чинного розподілу компетенції за основу взято положення про відповідні центральні та інші органи виконавчої влади, затверджені Указами Президента України або, останнім часом у зв’язку зі змінами, внесеними до Конституції України та відповідних законів, постановами Кабінету Міністрів України. Переважну більшість таких положень затверджено у 2011–2014 роках, що пов’язано з проведенням ініційованої Президентом України адміністративної реформи. Протягом цього періоду, у тому числі й останнім часом, до деяких з цих положень внесено зміни і доповнення. Та найголовніше те, що активно змінювалося законодавство України, у тому числі й базові закони у сфері охорони навколишнього середовища, для приведення у відповідність повноважень органів виконавчої влади з їх реформованим статусом. Не завжди зазначені зміни мали системний характер, а окремі нормативно-правові акти попередніх періодів, особливо ті, що прийняті у 90-х і на початку 2000-х років, досі не приведені у відповідність. Це створює підстави для невизначеності компетенції та дискусій між окремими органами виконавчої влади щодо їх ролі у процесі апроксимації галузевого законодавства України до джерел права ЄС у сфері охорони довкілля.

На Міністерство екології та природних ресурсів України покладено обов’язки загальної координації за напрямом “Навколишнє середовище”. Наказом Міністерство

екології та природних ресурсів України № 250 від 05.08.2014 створено Робочу групу щодо адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [7].

У рамках виконання Національної програми імплементації Угоди про асоціацію Міністерство екології та природних ресурсів України як орган, відповідальний за напрям “Навколишнє середовище”, має отримати додаткові повноваження щодо підзвітності йому інших органів та установ у частині виконання відповідних положень Угоди про асоціацію.

Джерела

1. Національна стратегія наближення (апроксимації) законодавства України до права ЄС у сфері охорони довкілля. — К., 2015. — 107 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.menr.gov.ua/docs/activity-adaptation/draft_NAS_FEB2015.pdf
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-U_Association_Agreement_\(body\).pdf](http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-U_Association_Agreement_(body).pdf)
3. Додаток XXX до глави 6 “Навколишнє середовище” угоди про асоціацію України з ЄС / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/docs/EA/Annexes_title_V/30_Annex.pdf
4. Імплементація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: рекомендації на основі досвіду країн Східної Європи: наукова доповідь / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця; чл.-кор. НАН України А. І. Даниленка, чл.-кор. НАН України, д-ра екон. наук Т. О. Осташко; НАН України, ДУ “Ін-т екон. та прогнозів. НАН України”. — К., 2015. — 104. с.
5. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року: Закон України від 21 грудня 2010 року № 2818-VI / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 26, ст. 218.
6. Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на 2011–2015 роки: затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 р. № 577-р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/577-2011-%D1%80>
7. Щодо створення Робочої групи: Наказ Міністерств екології та природних ресурсів України від 5 серпня 2014 року № 250. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://document.ua/shodo-stvorennja-robochoyi-grupi-doc202864.html>